

СВЕТОСЛАВ МИНКОВ

СИНЯТА ХРИЗАНТЕМА

chitanka.info

Ние бяхме трима. Аз, Пиявицата и Вечер. Събирахме се в кръчмата на Стамо Слепия, където до късен час играехме на карти. И там прарасвахме почти всичките си пари. Защото ние не се задоволявахме с малки суми. На една карта например всеки един от нас трябваше да заложи поне двадесет лева. Това беше в началото на играта. А после, когато виното разпалеше главите ни, ние слагахме и по петдесет, и по сто лева даже. Но аз не печелех, нито Пиявицата. Всичките ни пари обираше Вечер, който с една удивителна виртуозност владееше това пагубно изкуство на картите.

Вечер страдаше от туберкулоза в гръбнака и беше толкова гърбав, че когато играехме, само главата му се показваше над масата. Върху неговото жълто лице изпъкнаха две грамадни черни очи, които хищно проблясваха при най-малкия успех от наша страна. И този блясък на очите му неволно ни обезкуражаваше, ние губехме нишката на играта. Тогава той ехидно почваше да се смее и току изведнъж чувахме неговия пресипнал глас да крещи:

— Асо, купа деветка, поп спатия! — И той печелеше.

Но аз и Пиявицата отдавна му крояхме примка. И една нощ той изгуби. Изгуби всичките си пари. Нас ни радваше това, ние непрестанно подигравахме Вечер.

Той мълчеше. Очите му горяха от злоба и ярост. А когато подигравките стигнаха крайната точка на всяка търпимост, лицето му почервения от гняв, той удари с ръка по масата и каза:

— Да видим! Не се знае още кой е победителят!

— Но ти нямаш пари! — извика Пиявицата. — Ти нямаш възможността да играеш!

— Как? Аз ще заложа друго, ще заложа най-скъпото, което имам! — отвърна той и бръкна в джоба си.

Ние, разбира се, очаквахме да видим някаква скъпоценност, нещо такова, което би струвало пари. Но голямо беше разочарованието ни, когато Вечер извади от малкия си кожен портфейл една синя увехнала хризантема.

— Ха-ха-ха! — засмях се аз. — Та тя не струва и два лева!

— Това ли ти е най-скъпото? — попита Пиявицата.

Но Вечер ни погледна с такава ненавист, очите му блеснаха така така страшно, че ние въпреки желанието си продължихме играта. Но Вечер и този път изгуби. Аз спечелих хризантемата, която нямаше

никаква цена за мен. И аз бих я върнал обратно на Вечер, ако една условност не ръководеше винаги играта ни: да не отстъпва нито частица от онова, което се спечели. И може би затова Вечер ме изглежда така безпомощно и убито, когато аз прибрах синята хризантема.

И от тази нощ ние станяхме врагове. Той ме ненавиждаше, аз знаех. Това личеше в неговия поглед. Но все пак ние продължавахме да се събираме в кръчмата и да играем на карти. И Вечер губеше, винаги губеше. Защото аз и Пиявицата му скроихме хубава примка. До каква хитрост обаче бяхме прибегнали ние, за да печелим, това аз никога няма да кажа. Бих изложил и себе си, и приятеля си.

А една нощ Вечер не дойде. Не дойде и на следната нощ. Научихме, че бил болен. Приятелският дълг ни налагаше да отидем при него, но аз се страхувах. Може би моето присъствие щеше да събуди у него неприятния спомен за хризантемата. И аз нямаше да отида, ако Пиявицата не ме завлече насила.

Моите опасения се оправдаха. Когато Вечер ме видя, скочи от кревата си и извика:

— Мерзавец, махай се оттук!

— Но слушай, Вечер — казах аз, — не ми се сърди! Ти знаеш, че...

— Махай се оттук! — изкрещя отново той и грабна ножицата, която лежеше на нощната му масичка. И аз излязох из стаята.

После Пиявицата ми съобщи, че Вечер бил тежко болен и че всяка надежда за оздравяване била изгубена.

И наистина той умря. Умря няколко дена след горната случка.

И ние останахме двама. Аз и Пиявицата. Но в кръчмата отивахме пак и продължавахме играта си на карти. И печелеше ту единият, ту другият. Така че загубите не се чувстваха.

Веднъж изпихме повече вино. Почнахме да залагаме големи суми. И за печелех. Два или три часа играта беше на моя страна. Но после един фатален обрат и... Пиявицата взе касата.

Аз губех. Но за поддържане на настроението непрестанно пълнех чашата си с вино. И ядосан и разгорещен, аз удрях карта след карта върху масата. Но това не помагаше.

Пиявицата, доволен от обстоятелството, че печели, сипеше по мой адрес хиляди оскърбителни подигравки, смееше се подло и ехидно. И по едно време, стори ми се, че този смях съм го чувал

някога. Обърнах се към него, но от уплаха и ужас изпуснах картите. Срещу мене седеше Вечер. Очите му, както в онези дни, горяха от злоба и ярост, той шепнеше:

— Продължавай, продължавай да играеш!

И аз продължих играта, защото неговият глас повеляваше.

Аз губех, оставаха ми само няколко лева още. И тогава Вечер громко се разсмя и кресна:

— Залагай синята хризантема!

Аз не знаех какво да правя. Нима синята хризантема щеше да ме спаси? Нима синята хризантема нямаше да ме погуби, както погуби и него някога?

Аз извадих хризантемата и я заложих. А после не знам какво стана. В ушите ми отново звънна смехът на Вечер, аз пълнех чашите една след друга, пиех и така съм заспал.

А на сутринта, когато се събудих, кръчмарят ми съобщи, че Пиявицата полудял. И в своето безумие той разказвал, че снощи в играта на карти спечелил от Вечер една синя хризантема.

1922

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.